

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3120

Vragen van het lid **Dibi** (GroenLinks) aan de minister van Justitie over *het gratis verstrekken van een Verklaring Omtrent het Gedrag aan vrijwilligers* (ingezonden 1 juli 2010).

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 18 augustus 2010).

Vraag 1

Herinnert u zich uw uitspraak dat de gedachte om belemmeringen weg te nemen voor het aanvragen en verkrijgen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor vrijwilligers u aanspreekt, maar dat er sindsdien nog geen sprake is van gratis of goedkopere VOG's voor vrijwilligers?¹

Antwoord 1

Ja, ik herinner mij deze uitspraak. De gedachte om belemmeringen voor het aanvragen en verkrijgen van de Verklaring Omtrent het Gedrag (hierna VOG) voor vrijwilligers weg te nemen spreekt mij nog steeds aan. Ik heb echter tijdens het algemeen overleg op 22 maart 2007 ook aangegeven dat ik, gegeven de aanzienlijke budgettaire consequenties van het gratis verstrekken van een VOG aan alle vrijwilligers, niet in de positie was hierover te beslissen².

Ik heb sedert deze uitspraak stappen ondernomen die er toe zullen leiden dat de belemmeringen voor het aanvragen en verkrijgen van een VOG verminderen. De Dienst Justis, waar het COVOG onderdeel vanuit maakt, is op 1 juli jl. een pilot gestart met een beperkte toepassing van het via internet kunnen aanvragen van een VOG. Op basis van vrijwilligheid wordt aan een aantal organisaties en de personen die bij hen in dienst willen treden, de mogelijkheid geboden om elektronisch een VOG aan te vragen. Verwacht wordt dat de kosten van de elektronisch aangevraagde VOG door het vervallen van de afdracht aan de gemeente in de toekomst aanzienlijk lager zullen liggen. De kosten van de elektronische aanvraag van een VOG zullen worden herberekend om te bepalen hoeveel lager.

¹ Kamerstuk 30 800 VI, nr. 83, blz. 8.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 30 800 VI, nr. 83.

Vraag 2 en 3

Is het waar dat het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG) weliswaar nog steeds inzet op een operationeel digitaal systeem per april 2011, maar dat dit systeem vermoedelijk niet bijdraagt aan een kostenreductie? Waarom loopt de ontwikkeling van een digitaal VOG-systeem vertraging op?

Is onderzocht of een beperktere scan bij vrijwilligers en digitale afhandeling van de aanvraag kostenreducerend uitpakt? Zijn er inmiddels eerste resultaten te melden over de in het vooruitzicht gestelde pilot?³

Antwoord 2 en 3

Een elektronische aanvraag van de VOG kan op elk moment en elke plaats gedaan worden, wat het aanvragen van een VOG aanzienlijk vereenvoudigt. Het aantal deelnemende organisaties is nu nog beperkt, maar wordt in de loop van de pilot verder uitgebreid. Ik ben in gesprek met de vrijwilligerssector over de deelname van een aantal vrijwilligersorganisaties aan de pilot. Op 1 juli 2011 is het systeem naar verwachting volledig operationeel. Het systeem draagt bij aan een structurele kostenreductie ten opzichte van de VOG die door tussenkomst van de gemeente wordt aangevraagd. De precieze omvang van de kostenreductie zal in de loop van de pilot duidelijk worden. Ik zal u hierover voor 1 juli 2011 nader informeren.

Vraag 4 en 5

Is het waar dat de Stichting Federatie Kinderhulporganisaties sinds enkele jaren subsidie ontvangt voor het aanvragen van VOG's voor hun gastgezinnen, maar dat u heeft laten weten dat deze subsidie zal worden beëindigd? Zo ja, wat is hiervan de reden en staat dit niet haaks op uw eerdere opvattingen over de wenselijkheid van betaalbare VOG's voor vrijwilligersorganisaties? Zijn er andere vrijwilligersorganisaties die subsidies voor betaalbare VOG's ontvangen?

Kent u het initiatief van de gemeente Leeuwarden⁴ en andere gemeenten om dit jaar maximaal 300 VOG's ten behoeve van vrijwilligers te vergoeden, omdat gebleken is dat vrijwilligersorganisaties de kosten voor VOG's te hoog vinden en die kosten een drempel blijken te zijn om nieuwe vrijwilligers aan te nemen? Zo ja, wat vindt u ervan dat het kostenaspect vrijwilligersorganisaties er blijkbaar van weerhoudt nieuwe vrijwilligers te werven of zelfs wellicht af te zien van het verzoeken om een VOG? Deelt u de mening dat dit de criminaliteitspreventie binnen vrijwilligersorganisaties niet ten goede komt?

Antwoord 4 en 5

Ja, de Stichting Federatie Kinderhulporganisaties (SFK) ontvangt sedert 2007 van de Ministerie voor Jeugd en Gezin subsidie voor de gedeeltelijke bekostiging van VOG's. In een overleg met SFK is aangekondigd dat de subsidie vanaf 2011 zal worden afgebouwd. Voornaamste reden hiervoor is dat er geen middelen meer beschikbaar zijn. Het is de bedoeling om SFK in 2011 te laten participeren in de eerder genoemde pilot, waarbij de VOG's rechtstreeks digitaal kunnen worden aangevraagd. Ik ben bekend met het initiatief van de gemeente Leeuwarden en met andere initiatieven van gemeenten om VOG's ten behoeve van vrijwilligers geheel of gedeeltelijk te vergoeden. Dergelijke initiatieven sluiten aan bij mijn wens om het gebruik van de VOG voor vrijwilligers door gemeenten te laten stimuleren⁵. Om misbruik van kinderen bij vrijwilligersorganisaties te voorkomen is uiteraard meer nodig dan het vereiste van een VOG: er moeten ook andere maatregelen worden genomen. In samenwerking met de Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk is in het project «In veilige handen» door mij en mijn ambtgenoten voor Jeugd en Gezin en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een samenhangend pakket maatregelen ontwikkeld ter ondersteuning van verenigingen en vrijwilligersorganisaties bij het voorkomen van en omgaan met seksueel misbruik. Het pakket bevat o.a. gedragsregels voor vrijwilligers die met kinderen werken⁵. SFK is ook gewezen op deze hulpmiddelen. Ik verwacht dat vanaf 1 januari 2011 de vrijwilligersorganisaties ook gebruik kunnen maken van uniform tuchtrecht en van een registratiesysteem waarin

³ Kamerstuk 32 123 VI, nr. 6, blz. 2.

⁴ Leeuwarden.nl, 22 februari 2010: «Verklaring Omtrent Gedrag voor vrijwilligersorganisaties».

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 32 123 VI, nr. 6.

personen worden opgenomen aan wie een tuchtrechtelijke sanctie is opgelegd wegens overtreding van de gedragsregels.

Vraag 6

Bent u bereid te onderzoeken hoe de kosten voor het verwerken van een VOG-aanvraag kunnen worden beperkt of zijn vrijwilligersorganisaties aangewezen op de initiatieven zoals die van het gemeentebestuur van Leeuwarden? Deelt u de mening dat uitgangspunt moet blijven dat vrijwilligersorganisaties omwille van de veiligheid voor een goede uitvoering van hun taken goedkope, maar eigenlijk liefst kostenloze, VOG's voor hun vrijwilligers moeten kunnen aanvragen? Zo ja, welke maatregelen neemt u zich voor?

Antwoord 6

Zoals vermeld in antwoord 1, wordt verwacht dat de kosten van de elektronisch aangevraagde VOG in elk geval door het vervallen van de afdracht aan de gemeente aanzienlijk lager zullen komen te liggen. Op basis van de uitkomsten van de eerdergenoemde pilot en de herberekening van de kosten van de VOG zal ik bepalen in welke mate de leges van een VOG voor vrijwilligers structureel kunnen worden aangepast.